

6209-11

FŰTÉSTECHNIKA, NAPENERGIA HASZNOSÍTÁS

Tartalomjegyzéke

Jegyzet a következő szakképesítések tananyaga:

31 582 21 0010 31 02 Központifűtés - és gázhálózat-rendszerszerelő
54 582 06 0010 54 01 Épületgépész technikus

Rácz László

2012

A jegyzet a 6209-11 Fűtésrendszer-szerelő feladatok modul tananyagegységeit, elméleti és gyakorlati követelményeit tartalmazza:

1.0/6209-11 Fűtési rendszer szerelése

Különböző „hagyományos” fűtési rendszerek működése
Fűtési rendszerek csőanyagai, szerelvényei
Padlófűtési-, falfűtés-, szegélyfűtési rendszerek működése
Padlófűtés anyaga, csőfektetési módok
Falfűtés kialakítása
Szegélyfűtési rendszer elemei
Fűtési rendszerek szabályozó- és biztonsági szerelvényei

2.0/6209-11 Fűtőtestek

Hőszükséglet számítása,
Hőleadók kiválasztása, bekötése
Hőleadók szabályozó- és egyéb szerelvényei, beépítése
Hőleadók besabályozása

3.0/6209-11 Kazánok

Tüzeléstechnikai alapismeretek
Hőtermelő berendezések
Hőtermelő berendezések biztonsági és szabályozó szerelvényei
Tárolótartályok elhelyezése, kapcsolása
Kazánok elhelyezése, bekötése meglévő, ill. új fűtési, HMV rendszerhez

4.0/6209-11 Fűtési rendszerek karbantartása

Karbantartási ismeretek
Fűtési rendszer karbantartása
Fűtési-rendszer beüzemelési és besabályozási ismeretek
Feltöltés és légtelenítés
Vízlagyítók, vízkezelés

5.0/6209-11 Napenergia-hasznosítás

Megújuló energiák
Napenergia-hasznosítás alapelvei, lehetőségei
Tárolótartály, napkollektor elhelyezési, bekötési ismeretek
Napkollektor rögzítési, illesztési ismeretek
Napkollektor illesztése meglévő, ill. új fűtési, HMV rendszerhez

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	7
I. RÉSZ 1.0/6209-11 Fűtési rendszer szerkezeti elemei, szerelése	12
1. Különböző „hagyományos” fűtési rendszerek kialakítása	15
1.1 A fűtési rendszerek csővezetékek elrendezése.....	16
1.1.1 Kétcsöves fűtési rendszer.....	16
1.1.2 Egycsöves fűtési rendszer.....	18
1.2. Melegvízfűtés	22
1.2.1 Melegvízfűtés elosztás szerinti csoportosítása	23
1.2.2 Nyomás szerinti csoportosítás.....	25
1.3 Hőtágulás biztosítása melegvízfűtéseknel.....	26
1.3.1 Nyitott tágulási tartály	27
1.3.2 Zárt tágulási tartály	30
1.3.3 A zárt tágulási tartály méretezése.....	32
1.3.4 A zárt tágulási tartály beépítése	34
1.4 Keringtetési mód szerinti csoportosítás	36
1.4.1 Gravitációs fűtés	36
1.4.2 Szivattyús fűtés	41
1.4.3 Szivattyús fűtések nyomásviszonyai.....	42
1.5 Fűtési rendszer kapcsolása a kazánból kilépő fűtővíz hőmérséklete szerint	47
1.5.1 Kazánok elhelyezése, kazánházak kialakítása	50
1.6 Gőzfűtés	57
1.6.1 A gőzfűtések csoportosítása.....	58
1.6.2 Kisnyomású gőzfűtés.....	59
1.6.2 Gőzkazánok túlnyomásbiztosítása	71
1.6.3 Kondenzvíz leválasztás	74
1.7 Fűtési rendszerek csőanyagai, szerelvényei	76
1.7.1 A fűtési rendszer méretezésének menete	77
II. RÉSZ 2.0/6209-11 Fűtőtestek (radiátorok) kiválasztása.....	78
2.1 Fűtőtestek hőleadók	78
2.1.1 Öntöttvas radiátorok	79
2.1.2 Acéllemez radiátorok	81

2.1.3 Csőfűtőtestek.....	90
2.1.4 Alumínium csőradiátorok	93
2.1.5 Alumínium öntvény tagos radiátorok.....	93
2.2 Speciális fűtési rendszerek és hőleadók.....	96
2.2.1 Padlófűtés.....	97
2.2.2 Falfűtés.....	112
2.2.3 Épülettömeg-temperálás.....	120
2.2.4 Mennyezeti sugárzó fűtőtestek	121
2.2.5 Szegélyfűtés	121
2.2.6 Padlóradiátoros rendszer.....	124
2.2.7 Fan-coil fűtés-hűtési rendszer	125
2.3 Fűtési rendszerek szabályozó- és biztonsági szerelvényei	131
2.3.1 Hidraulikus váltó alkalmazása	132
2.4 Hőszükséglet számítása.....	136
III. RÉSZ 3.0/6209-11 Kazánok.....	140
3.1 Tüzeléstechnikai alapismeretek.....	142
3.2 Gáztüzelésű kazánok	142
3.2.1 Fali fűtőkészülékek	143
3.2.2 Zárt égésterű készülékek.....	144
3.2.3 Álló kazánok	145
3.2.4 Égéstermék elvezetés, kémények	149
3.2.5 Gyűjtőkémény létesítése	152
3.2.6 Kondenzációs gázkazánok	156
3.2.7 Gázkazánok elhelyezése, gázkazánházak kialakítása	165
3.2.8 Vízteres kandalló	168
3.3 Hőtermelő berendezések biztonsági és szabályozó szerelvényei	172
3.4 Tárolótartályok elhelyezése, kapcsolása	179
3.5 Kazánok elhelyezése, bekötése meglévő, ill. új fűtési, HMV rendszerhez.....	181
3.6 Távfűtési rendszerek	185
3.6.1 Távvezeték hálózat kialakítása.....	186
3.6.2 A hőközpontok működése és szabályozása	187
3.6.3 A használati melegvíz távhőellátásról.....	191

IV. RÉSZ 4.0/6209-11 Fűtési rendszerek üzembe helyezése, karbantartása.....	194
4.1 Nyomáspróba	194
4.1.1 Alumínium-betétes ötrétegű cső nyomáspróbája.....	195
4.1.2 Műanyagcsővel szerelt felületfűtések nyomáspróbája.....	196
4.1.3 Gyakorlati tanácsok	197
4.2 Beszabályozás	197
4.2.1 Hidraulikai beszabályozás	198
4.2.2 A hőtechnikai beszabályozás	200
4.2.3 Időjáráskövető szabályozás.....	201
4.2.4 Helyiségtermostátok	202
4.2.5 Épületfelügyeleti rendszer	207
4.2.6 Kérdések és válaszok a termostátokkal kapcsolatban.....	209
4.3 Fűtési rendszerek jellemző keverő szabályozás alapkapcsolásai	210
4.4 Padlófűtés szabályozása	214
4.4.1 Az alacsony víz hőmérséklet előállítása	216
4.5 Karbantartási ismeretek.....	221
4.5.1 A fűtőberendezések üzemeltetése.....	222
4.5.2 A szivattyú hozzáfolyási nyomása (kavitáció).....	225
4.5.3 Túláram szelep funkciója	225
4.5.4 Szennyfogó szűrő vizsgálata	226
4.5.5 A zárt tágulási tartály karbantartása	226
4.5.6 Fűtési rendszer karbantartás	230
4.5.7 Zajszint növekedése a rendszer egyes elemeinél	231
4.5.8 Hibafeltárás	232
4.5.9 A probléma kiküszöbölése.....	233
4.6 Feltöltés és légtelenítés	234
4.6.1 A levegő hatása a fűtési rendszer üzemére.....	234
4.6.2 A légtelenítés folyamata	236
4.6.3 Légtelenítő szerelvények kiválasztása.....	238
4.7.1 A szennyeződés keletkezése, folyamata.....	243
4.7.2 A lerakódásokkal kapcsolatos problémák elkerülése	244

V. RÉSZ 5.0/6209-11 Napenergia-hasznosítás	248
5. A Nap, mint energiaforrás	248
5.1 Napkollektorok kiválasztásának szempontjai	249
5.1.1 A napkollektoros rendszer megtérülése	249
5.2. A napkollektor működése	250
5.2.1 Síkkollektor	250
5.2.2 Vákuumcsöves napkollektor	252
5.3 Napenergia-hasznosítás szerkezeti elemei	256
5.3.1 Követelmények a primer körben alkalmazható szerelvényekkel szemben	257
5.4 Napenergia felhasználás gyakorlati alkalmazásai	261
5.4.1 Egész éves használati-melegvíz készítés	261
5.4.2 Medencék fűtése	262
5.4.3 Épületek kiegészítő fűtése	263
5.5 Napkollektor rögzítési, illesztési ismeretek	264
5.5.1 A kollektorok elhelyezése és tájolása	264
5.5.2 A tetőtartók felszerelése	265
5.5.3 Kollektorok összekapcsolása, csővezeték szerelés	266
5.5.4 Napkollektorok soros, párhuzamos kapcsolása	268
5.5.5 A napkollektoros energiahasznosítás Drain - back rendszerrel	270
5.6 Napkollektor rendszerkapcsolások részletes tételjegyzékkel	272
5.7 Napkollektoros rendszer kezelés és karbantartás	279
1. SZ.MELLÉKLET A gravitációs fűtés méretezése	282
2. SZ.MELLÉKLET Szivattyús melegvízfűtés méretezése	289
3. SZ.MELLÉKLET Csővezeték méretezési táblázatok nomogramok	294
Feladatok és megoldások (épületgépész technikus)	296